

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 14. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593701184/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

ket ganske anderledes tiltalte. Desuden vilde Fader gjerne have, at jeg til Gjengjæld skulde fortælle ham Noget, betroe ham Noget, behandle ham med aaben Tillid. Den manglede det heller ikke paa; men netop fordi han gjorde sig Umage derfor, kunde jeg aldrig finde Noget at fortælle ham; Alting forsvandt under min Segen efter Noget, der var ham værdigt. Medens han nu saadan gik med mig, fik jeg pludselig Øie paa Høien med de graae Ringe, og skjøndt dette henhørte til en Verden i mit Indre, hvortom jeg ellers var taus til Alle, gav jeg pludselig efter for Lysten til at tale og raabte: Fader, veed Du, hvorfra de graae Rande komme?

«Ja, min Dreng,» svarede han, «naar Faarene græsse paa en Høi, gaar de altid saadan i Kredse og nedtræde Grønsværet.»

Fader kunde ikke ane, hvilken Virkning dette Svar gjorde. Først var jeg skamfuld over at være bleven narret; men derpaa gik det op for mig, at jeg ogsaa havde taget fejl med Hensyn til alle de andre Steder, hvor jeg havde henlagt Scenen for vidunderlige Ting, og efterhaanden kom saa istedenfor den stille, uforstyrrede Hvilen i Omgivelserne en Længsel efter den fjetne Verden, hvor Vidunderne virkelig havde tildraget sig. Det Lyseste og mest Farverige saavelsom det Alvorligste, Mørkeste, jeg saae i mit skjønnede Hjem, indeholdt altid en Antydning om noget Useet, der overgik det, og saaledes var jeg kommen ind i det Romantiske – hvis det ellers er sandt, at Romantiken beroer paa en Følelse af to adskilte Verdenser.

Titrods for Husets Soliditet var der Noget tilstede, som altfor tidlig og altfor stærkt kunde have udviklet denne Længsel; thi hele vort Samliv var egenlig gjennemvævet med Forestillingen om Adskillelse, og hvilken Ro Moder end udbredte over Husets Gjerning, var der dog – hvad jeg senere desværre skulde blive klog paa – ofte i hendes Stemme og i enkelte tilfældige Ord en Hentydning til en ganske anden Adskillelse end den, at jeg engang skulde til Kjøbenhavn. Men Ritmesteren var ikke den Mand, i hvis Nærhed man, eller idetmindste jeg, fik Lov til at falde hen i Drømme. Han holdt selv Hest, det vil da sige, jeg er overbevist om, at Fader holdt den med Føder; men han havde sin egen Hest, anskaffet for hans egne Penge, og han sørgede altid ved forstandig Bytning for at holde sig godt ridende. Han var naturligvis ogsaa meget omhyggelig for sit hele Sadel- og Ridetøj, og havde ikke Moie med at bibringe mig en lignende Omhu, især da han forærede mig en Sadel. Og med hvilken Lidenskab jeg har elsket

den! Hvor det nye, gule Læder har staaet for mig vaagen og i Drømme! Ogsaa til den knytter sig en Begivenhed, der trods al sin Lidenhed og Ubetydelighed virker i mig endnu. Jeg troer, det var den Dag, da vi skulde prøve den. Vi kom ud paa en Eng, og istedenfor at passere en Bro over en nyopkastet Grøft satte Ritmesteren over Grøften. Det saae saa fortræffeligt, skjønt, mandigt ud, at jeg raabte: »Det vil jeg ogsaa gjøre!«; men da jeg kom til Grofteranden, blev jeg bange og holdt Hesten an. Ritmesteren vendte om, satte over igjen, og idet han som en Hærfører udstrakte sin Haand, raabte han: »Derovre ligger Dit Ord; skal det blive liggende der, Dreng?« Hans Stemme og Haandbevægelse var som en Trompet, og i flyvende Fart kom jeg over; men Beslutningen, Villiesyttringen i min Hjerne i Forening med Hestens kraftige Bøining og Spring synes at have gaaet over i mit Blod, jeg var som et andet Væsen fra den Dag af, blev haard og hensynsløs og gjorde Fortræd, ikke fordi – det troer jeg at kunne sige – jeg havde Ønske eller Tanke om at tilføie Mennesker eller Dyr Ondt; men fordi Alt syntes mig at skulle vige, naar jeg kastede mit Ord ud i Luften. Ritmesteren bestyrkede mig da ogsaa til en vis Grad deri ved Yttringer som denne: »En Dreng, der ikke hver Dag risikerer at brække Halsen, bliver aldrig til Noget. Jeg giver ikke et skimlet Commisbrød for ham.« Ikke at blive til Noget! Hvilken forfærdelig Tanke for en sund Dreng! Men tillige hvilken Foragt for Alle, der gik sindig eller havde Andet at varetage end vove Halsen! Det forstaaer sig, Høimodighed var ikke udelukket fra Ritmesterens Læregler. »Ikke ind i Stuen, før Du har sørget for Din Hest! Det er simpel Honnethed, naar den har gjort sin Gjerning. Det er desuden klogt, skal jeg sige Dig. Sæt nu, Du engang har en lang Marche at gjøre og Du kommer til en Kro. Før Du gaaer ind i Kroen, er Du agtpaaigivende; men Du veed ikke altid, hvordan Du er, naar Du gaaer ud af Kroen. Det vil da sige, en Cavalier er altid Cavalier; men det er undertiden ikke muligt for en Mand at undgaae en Snitser.«

Ritmesteren lovede mig blandt Andet, at vi en Nat skulde patrouillere; om det var hans egen eller min Opfindelse, eller om Ideen kom fra Campes Robinson Crusoe, veed jeg ikke. Men det blev aldrig til Noget; thi han var nok ikke af det samme Sind om Aftenen, og jeg kunde ikke holde mine Øine oppe. Mere end een Gang lykkedes det mig at sløppe ud af den første Søvn og begynde at klæde mig paa; men saa blev jeg om Morgenen funden halv paaklædt i Sengen